

JAK wytwarzać i stosować kompost (cz. 2)

Kompostowanie to proces wielu przemian zachodzących z udziałem różnych organizmów (bakterii, promieniowców, grzybów, dżdżownic), w którym odpadowa materia organiczna przekształca się w cenny nawóz.

Właściwości dojrzałego kompostu

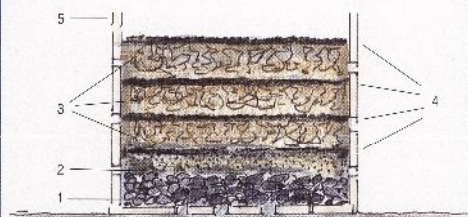
Dobry kompost składa się z charakterystycznych, ciemnobrunatnych grudełek, o przyjemnym zapachu wilgotnego lasu, ma odczyn zbliżony do obojętnego (pH 6,5–7,0), korzystny stosunek węgla do azotu (C:N = 15–20 : 1). Ma trwałą strukturę i zawiera średnio 0,4% azotu, 0,1% fosforu, 0,2% potasu, 0,4% wapnia oraz magnez i mikroelementy.

Zasady układania materiału

- **maksymalna różnorodność** – im bardziej zróżnicowany materiał tym lepsze właściwości ma powstający nawóz i szybciej można go uzyskać
- **maksymalne rozdrobnienie** – im większe tym proces zachodzi szybciej

Unikaj!

- dużych partii jednorodnego materiału
- materiału nierozdrobnionego
- składowania powyżej 1,5 m wysokości

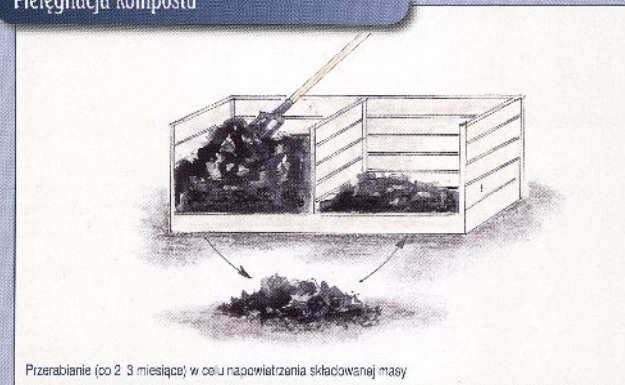

- 1 – drenaż z rozdrobnionych gałęzi i pędów
- 2 – warstwa pochłaniająca z dojrzałego kompostu (15–20 cm)
- 3 – kompostowany materiał (15–20 cm)
- 4 – cienka warstwa gliny lub ziemi ogrodowej
- 5 – żurowa ściana skrzyni kompostowej

Problemy z kompostem

Problem	Prawdopodobna przyczyna	Rozwiązanie problemu
nieprzyjemny zapach zjeżdżającego masła, octu lub zgniłych jaj	niedobór tlenu, zbyt ubity materiał lub nadmiar wilgoci	napowietrzenie, dać materiały rozluźniające i chłonące wilgoć (wióry, trociny, pędy bylin, kora)
czuć ulatniający się amoniak	nadmiar azotu	wymieszać materiał z dodatkami ubogimi w azot (trociny, liście drzew)
materiał nie zagrzewa się	niedobór azotu	dać dodatki zasobne w azot (np. pomiół płasny, pokrojone rośliny motylkowe), polać 5% roztworem mocznika (0,5 kg / 10 l wody/m ³)
	niedobór wilgoci	polewać kompost wodą
	za małą objętość materiału	dodać więcej masy organicznej
za niską temperaturę otoczenia	okryć grubą warstwą materiałów izolacyjnych (np. liście, słoma, sucha trawa, tkaniny naturalne)	
nierozłożone są brzeźne partie kompostowanego materiału	nadmierne przesuszenie	mieszanie kompostu, słabo rozłożone części daje się do srołka, oddzielić na sicie nierozłożone części i ponownie kompostować
w gotowym komposcie są partie materiału nierozłożonego	nadmierna zwilżość (zbić) materiału, nierównomierne napowietrzenie	oddzielić nierozłożone części podczas przesiewania, rozluźnić je i znów kompostować
na przyźnie rosną chwasty	chwasty źle podsuszone, ponownie się ukorzeniły na przyźnie	rozdrobnić masę zieloną chwastów i dalej kompostować
liczniejsze pojawienie się grzywni i much	kompostowanie niewłaściwego materiału (np. odpadki mięsa, tłuszcz, kości)	usunąć te składniki z kompostu lub przykryć grubo materiałem ubogim w azot (np. trociny, drobna kora)

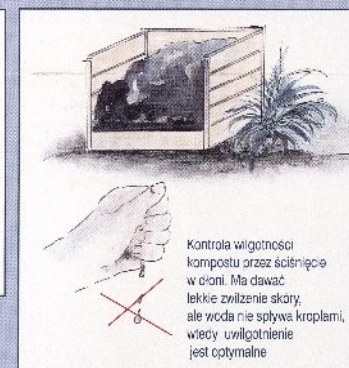
Pielęgnacja kompostu

Przerabianie (co 2–3 miesiące) w celu napowietrzenia składowanej masy

Regulacja temperatury – szczególnie jesienią i zimą okrywanie kompostu /grubsza warstwa słomy, torfu, trocin/

Kontrola wilgotności kompostu oraz ściśnięcie w dłoni. Ma dawać lekkie zwilżenie skóry, ale woda nie spływa kroplami, wtedy uwilgotnienie jest optymalne

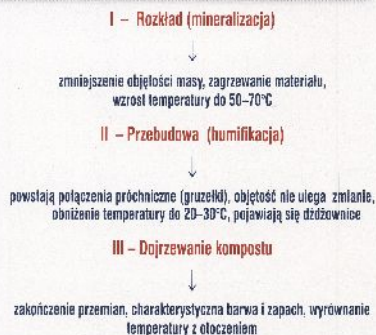
Materiały ubogie w azot należy przekładać materiałami zasobnymi w ten składnik

Tempo powstawania nawozu zależy w dużym stopniu od właściwej proporcji węgla do azotu (stosunku C:N) w kompostowanym materiale. Najlepiej, gdy na 20–30 części węgla (C:N = 20–30:1) przypada 1 część azotu (C:N = 20–30)

Proporcje węgla (C) do azotu (N) w kompostowanych materiałach

zasobne w azot	C:N	ubogie w azot	C:N
resztki warzyw, skoszona trawa	12–20	papier makulaturowy (nie gazetowy)	700–1000
młode chwasty	15–20	trociny	300–500
odpadki kuchenne	15–25	słoma	50–100
resztki owoców	25–35	kora	35–40

Etapy powstawania kompostu

Stosowanie kompostu

- **przedwegasacyjnie** – nawóz rozproszają się równomiernie po zagonach w dawce 6–8 l/m² i przekopuje na głębokość 10–20 cm,
- **punktowo** – podczas sadzenia drzew i krzewów (tzw. zaprawianie dołków): na dno wykopanego dołka wrzuca się 2–3 łopaty dojrzałego kompostu i miesza się go z glebą. Wybraną ziemię miesza się z kompostem w proporcji 1:1, po czym na dnie usypuje się niewielki kopczyk, na którym rozkłada się równomiernie korzenie sadzonej rośliny, pozostałą ziemię wzbogaconą kompostem zasypuje się dołek.
- **poглоwnie** – dojrzały kompost rozproszają się równomiernie wokół roślin (2–3 l/m²), do czym płytko miesza się go z wierzchnią warstwą gleby. Kompostem (świeżym lub dojrzałym) można też ściółkować glebę wokół roślin.

Przesiewanie (rafowanie) to oddzielenie dojrzałego kompostu gotowego do użycia od nierozłożonych części, które znów trafiają do kompostownika

Finansuje KR PZD ze środków Funduszu Oświatowego

Więcej na temat kompostu na działce w książce „Ściółki, mulcze, rośliny okrywowe” (13,20 zł), „Wszystko o kompostie” (9,70 zł). Polecamy także „Przewodnik po nawozach” (9,50 zł), „Jak uprawiać pod osłonami” (11,50 zł), „Uprawiamy grzyby w ogrodzie” (11 zł), „Wszystko o rabatach” (23,50 zł), „Cięcie krzewów ozdobnych i pnących” (7,50 zł), „Ogród owocowy” (24,50 zł), „Ślimaki” (9,60 zł), „Kret” (8,50 zł).

Pełna oferta w każdym numerze miesięcznika „Działkowiec” oraz na stronie internetowej www.dzialkowiec.com.pl

Wydawca:

działkowiec